

The image shows the cover of a spiral-bound notebook. The cover is a light beige or tan color with a subtle, repeating pattern of small, light-colored squares. On the left side, there is a silver metal spiral binding. The title and author information are printed on two separate rectangular labels in the center of the cover. The top label is white and contains the title in red, serif, all-caps font. The bottom label is also white and contains the author's name and publisher's name in a dark brown, serif font.

**HÁNY SZÓ VAN
A MAGYAR NYELVBEN?**

KISS GÁBOR
TINTA Könyvkiadó

Az válasz 1942-ből:

Lazicius Gyula:

**A magyar szavak száma véges, közelebbről
nem meghatározható.**

**A magyar szavak számához közelebbről
hozzá nem férhetünk.**

Mit hívunk szónak?

A Magyar Nyelv Értelmező Szótára:

SZÓ = A nyelvnek és a beszédnek az a legkisebb egysége, amelynek meghatározott hangalakja, nyelvtani formája és meghatározott jelentése van.

Gyakorlatias meghatározás:

SZÓ = Az a karaktersorozat, amely az írásban két szünet között áll.

Mit hívunk szónak?

**Mit tegyünk azokkal a „szavakkal”,
amelyeket nem egybe írunk?**

házi feladat

nyitva tartás

Meddig szó a szó?

olvas = *át+olvas, be+olvas, bele+olvas, el+olvas, elő+olvas, fel+olvas, hozzá+olvas, ki+olvas, le+olvas, meg+olvas, össze+olvas, rá+olvas, végig+olvas, vissza+olvas*

olvas = *olvas+hat, olvas+ható, olvas+ható+ság, olvas+hat+atlan, olvas+hat+atlan+ság, olvas+gat, olvas+gat+ás, olvas+tat*

Hány szó egy szó?

tus (5)

les (3)

barát (2)

költ (4)

egér (2)

tanul [6]

Beszámítsuk-e a szavak közé a tulajdonneveket?

István, Pisti, Pistike, Isti

Mária, Mari, Máriácska, Marika

Kovács, Varga, Helfenbein, Mózsi

Budapest, Albertfalva, New York

Mercedes, MALÉV, Sunbooks

A SZÁMOK?

Mit jelent az, hogy magyar szó?

Ma Budapesten beszélt szavak?

Vidéken nyelvjárásban beszélt szavak?

makuka, troszka, sarampo

Határon túli területeken beszélt szavak?

kenő, bebújó, kofola

A régen beszélt szavak?

apolgat, tafota

Kik foglalkoztak már a kérdéssel?

Müller Miksa, 1874

Tolnai Vilmos, 1918

Lazicius Gyula, 1942

Kelemen József, 1954, 1959

Vértes Edit, 1955

Lőrincze Lajos, 1961

Seregy Lajos, 2002

Néhány furcsa magyar szó

 betöréses, celebrál, cigányútra, csókálló, ebcson, ebgondolat, egypúpú, feketeleves, gyerekcsináló, galacsinhajtó, hódfarkú, kétpúpú, közszemérem, kutyavásár, lakhatási, lépes, pontifikál, sülve-főve, statuál, szituált, szottyán, tapodtat, völgyzáró

Hány szó van a szótárainkban?

Címszójegyzék (1896)	122.000 szó
Angol-magyar nagyszótár	100.000 szó
A M. Nyelv Értelmező Szótára	58.000 szó
Magyar szókinccstár	25.000 / 80.000
Magyar értelmező kézisztár	75.000 szó
Idegenszó-tár	28.000 szó
NYI Archivális cédulaanyag	600.000 szó

Szótáraink szavainak típusai

A Magyar Nyelv Értelmező Szótára
58.000 címszóból

6.000 áll egyetlen tőszóból (*acél, fut*)

15.000 áll egy tőszó+képzőből (*labdázik*)

8.000 áll két tőszóból (*ablakrózsa*)

7.000 áll két tőszóból+képzőből (*ajtónyílás*)

2.000 áll egy ige + igekötőből (*elfut*)

A magyar szavak csak 10 %-a tőszó!

Hány szót írtak le íróink?

Petőfi Sándor (próza is)	22.000 szó
Arany János	23.000 szó
(ez összesen 271.000)	
Arany János: Toldi	2.700 szó
(ez összesen 10.000)	
Jókai Mór (nehéz szavai)	20.000 szó
Katona József: Bánk bán	2.800 szó
(ez összesen 13.000)	
Juhász Gyula	12.000 szó

Hány szót ismer egy ember?

Aktív szókincs:

A használt szavak száma

Passzív szókincs:

A megértett szavak száma

A gyermek szókinccse

Sugárné Kádár Júlia:

3 éves 150-1000 szó

4 éves 250-1200 szó

5 éves 300-1400 szó

6 éves 500-1700 szó

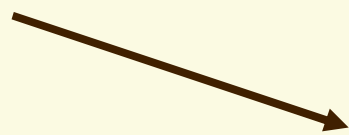
Büky Béla:

Az iskolába kerülő gyermek szókinccse

3.000 szó

Más nyelvekben?

piros

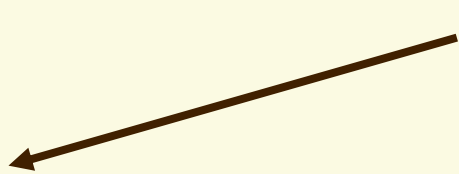
red

vörös

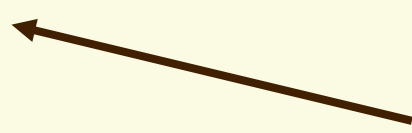

wood

fa

trees

Összegzés

A magyar közszavak száma hozzávetőlegesen 500.000

Egy átlagos felnőtt magyar beszélő megért hozzávetőlegesen 200.000 szót

Egy átlagos felnőtt magyar hozzávetőlegesen 10.000 szót használ

Feladatunk

A) Szókincsünk fokozatos ápolása, bővítése

1. olvasással

2. írással, fogalmazással

3. idegen szövegek fordításával

4. szótárak **olvasgatásával**

B) Törekednünk kell a választékos, pontos szóhasználatra

A spiral-bound notebook with a light beige, textured cover and a silver metal spiral binding on the left side. The notebook is set against a dark brown background. The text is centered on the page in a red, italicized serif font.

Köszönöm a figyelmüket!